

CECILE AAN DE STEGGE

Verpleegkundige, gepromoveerd op historisch onderzoek, werkzaam bij de Faculteit voor Gezondheidszorg van de Hogeschool Leiden

100 jaar wettelijke bescherming verpleegkundige diploma's

In 2019 is het 100 jaar geleden dat in Nederland het actief en passief kiesrecht voor vrouwen werd ingevoerd. Dit jubileum is herdacht met de plaatsing van een borstbeeld ter ere van Suze Groeneweg (het eerste vrouwelijke Kamerlid) in het gebouw van de Tweede Kamer en met de schitterende tentoonstelling **STRIJD!** in Museum Groningen (nog tot 15 september te bezoeken). In deze column hoop ik uw interesse te wekken voor een 100-jarig jubileum dat de Nederlandse verpleegkundigen zouden kunnen vieren in 2021. Op 2 mei 2021 zal het namelijk 100 jaar geleden zijn dat het Nederlandse parlement haar goedkeuring hechtte aan minister Aalberses wet tot Wettelijke Bescherming van Diploma A voor Algemene en Bijzondere Ziekenverpleging en Diploma B voor de Verpleging van Zenuwzieken en Krankzinnigen. Deze wet bracht weliswaar niet alles wat men ervan gehoopt had, maar was beslist geen kleinigheid. Ten eerste had de strijd van verpleegsters en verplegers om de wet maar liefst veertien jaar geduurd: van 1907 tot 1921. Ten tweede kwam uit de wet van alles voort waar verpleegsters en verplegers belang aan hechtten, zoals: twee inspectie-organen die toezicht hielden op het naleven van de afspraken over verplichte leerstof en op de examens; nieuw vormgegeven diploma's; wettelijk beschermde titels; registratieplicht voor titelhouders (vanaf 1997 via wet BIG); verplicht te dragen

Foto: RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis / J. Wentzel

Kinderverpleegster Jeanne Carolina Van Lanschot Hubrecht (1865-1918, foto links) was in 1913 de oprichtster van de Vereniging tot verkrijging van eene wettelijke regeling van opleiding en examens voor verpleegsters en verplegers. Ook schreef zij in 1909, 1913 en 1916 belangrijke teksten. Sociaal-democrate Suze Groeneweg (1875-1940, foto rechts) deed haar best voor de Wet in de Tweede Kamer.

Foto: Nationaal Archief/Collectie Spaarnestad

zilveren insignes; differentiaties in de verpleging; hoofdinspecteurs voor de verplegende beroepen; tuchtrecht voor verpleegkundigen en tot slot: wettelijk beschermde specialistenti-

tels voor verpleegkundigen. De wet van 1921 verkreeg kracht op 1 januari 1924, omdat de uitwerking van alle artikelen tijd en geld kostte. Belangrijke documentatie rond de wet ligt verspreid opgeslagen in allerlei archieven en Kamerstukken. De stoffelijke neerslag aan verpleegkundige objecten en instrumenten, uniformen en insignes ligt merendeels in een Open Depot op Urk, beheerd door Stichting Historisch Verpleegkundig Bezit (zie: www.verpleegkundigergoed.nl). De ruim 100-jarige geschiedenis rond Aalberses wet en de opvolgers

ervan verdient het evengoed om luisterrijk gevierd te worden met een expositie. Ook moet deze opgeschreven worden en uitgelegd aan verpleegkundigen in opleiding. Dan kunnen zij leren waarden hoe de 'professionalisering/beroepsontwikkeling' van verpleegkundigen in Nederland is verlopen en welke interessante vrouwen en mannen daaraan een bijdrage leverden. Aardig is bijvoorbeeld dat twee bekende voorvechters van het vrouwenkiesrecht óók voorvechters waren van de wet om de diploma's in de verpleging te beschermen. De connectie tussen vrouwen- en verpleegkundige emancipatie is dus al oud. ●

'De connectie tussen vrouwen- en verpleegkundige emancipatie is al oud'